

Prezentacja za 5 punktów. Reminiscencje powystawowe

Witold Mikołajczyk

„Słowa – jak mówi Claude Levi Strauss – są narzędziami, którymi każdy z nas może posłużyć się w sposób, który uważa za stosowny, pod warunkiem, że wyjaśni, w jakim celu to czyni”
Fernand Braudel [1]

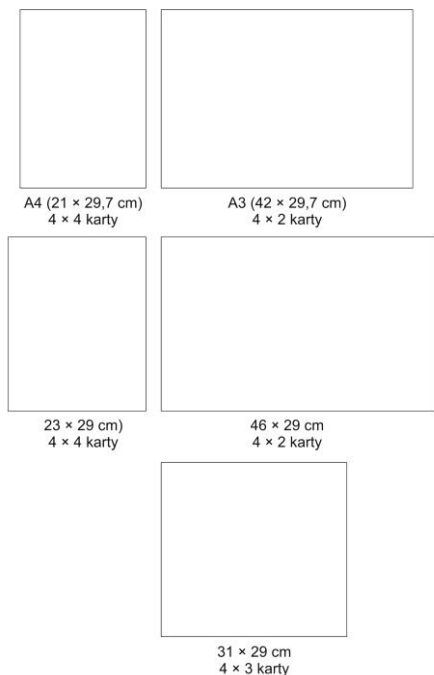
Pretekstem do kolejnej, trzeciej już wystawy filatelistycznej podejmującej trud promowania wśród polskich filatelistów szczególnie klasy filatelistyki otwartej, była 180. rocznica uruchomienia linii kolejowej Wrocław – Oława. Na wystawie prezentowano 8 eksponatów w KO, których autorami byli jedynie filatelisci z Okręgu Wrocławskiego PZF.

Wstępna analiza eksponatów wskazuje na konieczność powrotu do spraw elementarnych, tj. sposobu ekspozycji, umieszczania i mocowania walorów na karcie eksponatu.

Zgodnie z „Wytycznymi do sędziowania Klasy Filatelistyki Otwartej”, punktowana jest również „Prezentacja” eksponatu, za którą wystawca może otrzymać maksymalnie 5 punktów [2]. Co prawda nie jest mi znana punktacja, jaką otrzymali Koledzy wystawcy, ale właśnie ten obszar prezentowanych eksponatów skłonił mnie do zwrócenia uwagi na estetykę eksponatu.

Międzynarodowa Federacja Filatelistyczna (FIP) rekomenduje następujące wymiary kart [3].

Wymiary kart używanych w eksponatach

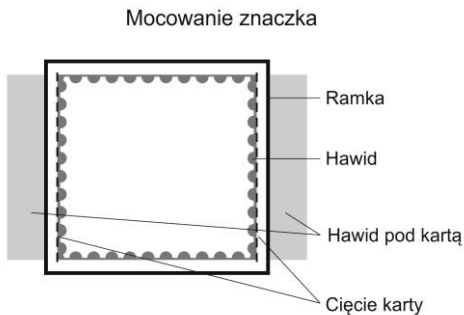

Analizując wiele eksponatów z klasy filatelistyki otwartej zauważamy, że dominującym formatem są karty w wymiarach 31 x 29 cm i coraz popularniejsze stają się karty formatu A3. Na podstawie własnego doświadczenia zdecydowanie rekomendowałbym karty formatu A3 lub o wymiarach 46 x 29 cm. Eksponat z filatelistyki otwartej „potrzebuje” przestrzeni do zaprezentowania walorów niefilatelistycznych, które – w przeciwieństwie do walorów filatelistycznych – mogą mieć znacząco większe wymiary.

Oczywiście, warunkiem bezwzględnym jest użycie w eksponacie jednego koloru (odcienia) kart w całym eksponacie. Użycie w jednym eksponacie kart o różnych kolorach zdecydowanie obniża ocenę w pozycji „Prezentacja”. Na wystawie oławskiej prezentowany był eksponat o znacznie różniących się odcieniem kartach.

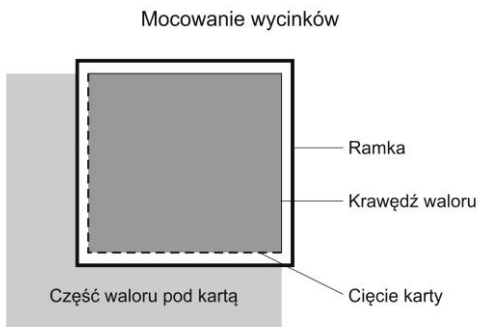
Należy wskazać, iż dominującą tendencją w opracowywanych ekspozycjach jest nie-
używanie dodatkowych obramowań karty ekspozycyjnej. W przedstawionej karcie, autor jesz-
cze korzysta z rozwiązań, które są zmiernie nowe.

Kolejną kwestią jest montaż znaczków. Po-
niżej przedstawiam jeden ze sposobów ich mon-
towania (jaki stosuję na swoich kartach) [4].

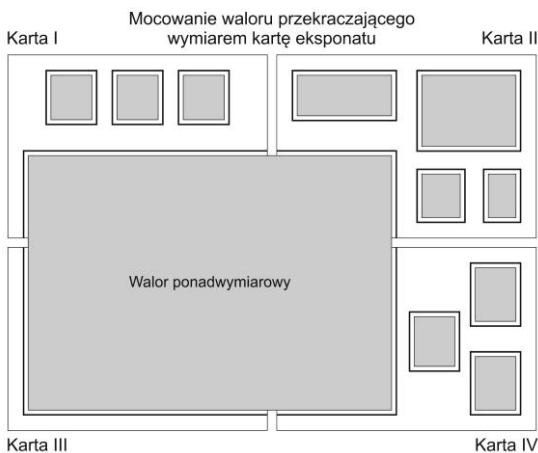

W zasadzie we wszystkich klasach wystawienniczych odchodzi się od czarnych na
ręcz bezbarwnych hawidów. Wydaje się, iż montaż znaczków na powyższej karcie jest
zdecydowanie mało estetyczny. Poza czarnymi hawidami, ich montaż nie zachowuje cen-
trowania znaczka w polu przeznaczonym na jego umieszczenie. Przedstawiony na sche-
metycznym rysunku sposób montażu pozwala na bardzo precyzyjne umieszczenie znaczka
w polu do tego przeznaczonym. Zapewne jest wielu producentów hawidów przezroczys-
tych. Jednym z nich jest firma Leuchtturm, której produkty są dystrybuowane przez wiele
polskich firm zajmujących się handlem akcesoriami filatelistycznymi.

Prezentowana wyżej karta stanowi
też ilustrację nieestetycznego montażu
wycinka ze stemplem okolicznościowym.
Jest to konsekwencja stosowania czar-
nego hawidu, gdzie de facto dwa boki
wycinka nie mają obramowania. Wyko-
rzystanie hawidu przezroczystego lub
koszulki polipropylenowej, w których
umieszczony jest walor na karcie, zgod-
nie z przedstawionym schematem mon-
tażu, pozwala uniknąć nieestetycznego
wyglądu karty. Jeden z kolegów ogląda-
jących ekspozycję na tej wystawie użył
sformułowania: „Oławski typ montażu
wycinków”.

W klasie filatelistyki otwartej zdarzają się walory niefilatelistyczne o rozmiarach przekraczających wielkość pojedynczej karty. Istota ich montażu sprowadza się do uwzględnienia zajęcia części powierzchni kart, które są umieszczone powyżej oraz obok karty, na której znajduje się ów walor, większy od karty bazowej.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku mocowania jedynie fragmentu waloru, np. czasopisma, artykułu, etc. Na karcie (po lewej) umieszczony fragment gazety jest zbyt obszerny. Poza winiętą „Gazeta Warszawska” nie wnosi on nic do narracji – jest przykładem tzw. watowania ekspozytu. Ta gazeta winna być umieszczona w koszulce polipropylenowej, a pokazana jedynie jej winieta.

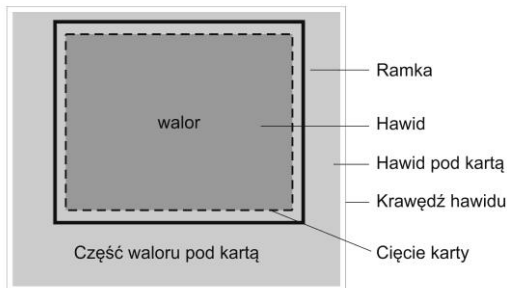
Obok karta z mojego ekspozytu, w którym umieściłem winiętą Gazety Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

W przypadku wycinków, walorów ponadwymiarowych czy ich fragmentów, rekomenduję używanie koszulek, obwolut polipropylenowych lub poliestrowych, które są neutralne do umieszczonego w nim materiału.

W ten sposób unika się możliwości przyklejenia waloru do użytej folii, jak to często zdarza się w przypadku wykorzystania koszulek polietylenowych.

Mocowanie fragmentu waloru ponadwymiarowego

Z racji kolekcjonowania wielu różnorodnych walorów, staram się je zabezpieczyć przed utratą wartości. Korzystam z bardzo różnych produktów zabezpieczających od bezkwasowych opakowań poczynając, do różnego rodzaju obwolut. W zdecydowanej większości są to opakowania i akcesoria archiwizacyjne dla bibliotek, muzeów oraz archiwów.

Dobrym adresem jest firma PHU Beskid Plus [5]. Szczególnie wartościowe są obwoluty poliestrowe połączone 2 lub 3 krawędziami (w kształcie litery L lub U), które można wykorzystać do umieszczania w nich walorów ponadwymiarowych.

Ostatnią kwestią jest mocowanie walorów przy użyciu narożników. W tym zakresie możemy dodatkowo umieścić walor w przezroczystym hawidzie lub obwolutie poliestrowej, wykorzystując różnej wielkości narożniki. Ich wielkość winna być uzależniona od „grubości” waloru, począwszy od narożników fotograficznych do narożników o długości boku 90 mm.

Zapewne wielu czytelników stwierdzi, iż podniesiona powyżej techniczna kwestia montażu walorów na kartach eksponatu jest powszechnie znana. Po obejrzeniu wystawy w Oławie mam zdecydowanie odmienne zdanie. Wielu Kolegów nie przywiązuje wagi do estetycznego wyglądu swoich eksponatów. Myślę, że warto pochylić się po owe 5 punktów za „Prezentację”.

- [1] F. Braudel, Gramatyka cywilizacji, Oficyna Naukowa Warszawa 2006 s. 37.
- [2] por. strona internetowa ZG PZF:
https://zgpzf.pl/files/wystawiennictwo/2019/Wytyczne_do_sedziowania_Klasy_Filatelistyki_Otwartej_2019.pdf
- [3] <https://www.f-i-p.ch/wp-content/uploads/FIP-Exhibit-sheet-size-new.pdf>
- [4] W przypadku dwóch nacięć (po lewej i prawej stronie), spaw hawidu należy dodatkowo przyciąć, a w przypadku trzech (po lewej, prawej i u dołu), nie przycinamy już spawu hawidu. Wybór należy do wystawcy.
- [5] www.beskidplus.pl